

Ομιλητής: Κώστας Δανούσης

Τίτλος: *Το Αιγαίο μεταξύ της ναυμαχίας της Ναυπάκτου (1571) και του Κρητικού πολέμου (1645)*

Μετά την υποταγή των λατινικών κτήσεων των Κυκλάδων και των Σποράδων που πέτυχαν οι φοβερές επιδρομές του οθωμανού ναυάρχου Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα το 1537 και 1538 το Αιγαίο έζησε μια περίοδο ειρήνης, μια περίοδο ζυμώσεων για το πέρασμα των ελληνικών πληθυσμών από τη δεσποτεία των λατίνων ηγεμόνων στη δουλεία των Οθωμανών. Οι τελευταίοι θα καταλάβουν το 1566 τη Χίο και την ίδια χρονιά θα καταλύσουν τη λατινική δυναστεία του δουκάτου της Νάξου, το οποίο και παραχώρησαν στον Εβραίο ευνοούμενο του σουλτάνου Σελίμ Β' Ιωσήφ Νάζη.

Η περίοδος αυτή διακόπηκε από τον πόλεμο για την κατάληψη της Κύπρου (1570-71) και τη συνακόλουθη ναυμαχία της Ναυπάκτου (1571). Το αποτέλεσμα της ναυμαχίας κατέρριψε το αήτητο του οθωμανικού στόλου, αφύπνισε τις συνειδήσεις των υποδούλων λαών στα Βαλκάνια, πλην όμως δεν άλλαξε ουσιαστικά τη νέα τάξη πραγμάτων που εμπεδώθηκε μετά τον Δ' Βενετοτουρκικό πόλεμο. Μετά το θάνατο του Ιωσήφ Νάζη τα νησιά του Δουκάτου τέθηκαν υπό τη διοίκηση Σαντζάκ μπέη, η οποία διατηρήθηκε μέχρι το 1621. Ήταν η περίοδος κατά την οποία η Οθωμανοί προσπάθησαν να ενισχύσουν δημογραφικά τα νησιά του Αιγαίου που είχαν ερημωθεί. Οι κάτοικοι του πρώην Δουκάτου πέτυχαν την έκδοση του Αχτιναμέ (προνομιακού ορισμού) του 1580, κατά το πρότυπο εκείνου των Χιωτών (1567), ο οποίος επέτρεψε, προοδευτικά τη βελτίωση των όρων ζωής στην περιοχή.

Κατά την περίοδο μέχρι την έκρηξη του πολέμου της Κρήτης δεν καταγράφονται σημαντικά γεγονότα. Ενισχύονται, όμως, η απειλή εκ μέρους δυτικών πειρατών και οι υπόνοιες των Οθωμανών για σχέδια επανάκαμψης των λατίνων ηγεμόνων υπό την ευλογία των ευρωπαϊκών δυνάμεων, όπως είχε γίνει την περίοδο 1572-73. Οι καθολικοί κάτοικοι των νησιών καθίστανται ύποπτοι στην Υψηλή Πύλη, αντίληψη που ενισχύουν οι ενδοκοινοτικές και ενδοθρησκευτικές εντάσεις. Μέσα σε αυτό το κλίμα ο κατάπλους στις Κυκλάδες του στολίσκου του αντιβασιλιά της Νάπολης, δούκα De Osuna, αντιμετωπίστηκε από τους Οθωμανούς ως άμεση απειλή με αποτέλεσμα τη λεηλασία του κάστρου της Σύρου και τον απαγχονισμό του επισκόπου του νησιού Ανδρέα Κάργα και την κατάλυση της τελευταίας υποτελούς λατινικής ηγεμονίας της Σίφνου υπό τον Angelo 5o Gozzadini το 1717.

Το 1621 το Σαντζάκ των Κυκλάδων καταλύεται και κάθε νησί ακολουθεί τη μοίρα στον αστερισμό της οθωμανικής ειρήνης. Στα χρόνια που θα ακολουθήσουν δεν καταγράφονται σημαντικά γεγονότα στο Αιγαίο —οι ευρωπαϊκές δυνάμεις είναι απασχολημένες με τον Τριακονταετή πόλεμο (1618-1648)—, πλην όμως συνεχίζεται έντονη η πειρατική δραστηριότητα των δυτικών πειρατών, η οποία και θα αποτελέσει την αφορμή για τον Ε' Βενετοτουρκικό πόλεμο.

Ο **Κώστας Δανούσης** είναι συγγραφέας - ιστορικός ερευνητής και εκδότης περιοδικών για την Τήνο όπως «Τηνιακά Σύμμεικτα» και «Τηνιακά σημειώματα». Τα ερευνητικά ενδιαφέροντά του είναι γύρω από τη νεότερη ιστορία της Αργολίδας και των Κυκλάδων και ειδικότερα την ιστορία και τον πολιτισμό της νεότερης Τήνου.